

การบรรยายพิเศษเรื่อง “เปิด AEC ประตุความคิด สู่ชีวิตใหม่”*

วิกรม กรมดิษฐ์**

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าภูมิภาคอาเซียนครั้งใหญ่ ประเทศไทยกำลังจะก้าวสู่การเป็นสมาชิก AEC หรือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของ 10 ประเทศสมาชิกในภูมิภาค เพื่อเป็นเขตการค้าเสรีให้ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน และมีอำนาจต่อรองต่างๆ กับประเทศคู่ค้าได้มากขึ้น หลายคนได้ยินคำว่า AEC อยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเห็นตามสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือในกลุ่มสนทนาระหว่างผู้คน ซึ่งบางครั้งก็ทำให้เกิดคำถามขึ้นในใจของเราว่า AEC คืออะไร และจะส่งผลอย่างไรกับคนไทย AEC ไม่ได้เป็นเพียงบทเรียนในสื่อการเรียนการสอนเท่านั้น แต่เป็นเรื่องใกล้ตัวที่กำลังจะเกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของทุกคน ดังนั้นในปี 2558 ที่กำลังจะมาถึง วันที่ประตูสู่ AEC เปิดขึ้น คนไทยจะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการเป็นสมาชิก AEC อย่างไร หรืออย่างน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจและความพร้อมในการที่จะปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคนี้

จุดประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียนนั้น คือ เรื่องการเมือง แต่จริงๆ แล้วประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกจะได้รับจากอาเซียน ไม่เพียงแต่เรื่องการเมืองเท่านั้น อันดับแรกคือ ลดความขัดแย้ง และเพิ่มความเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก เมื่อสมาชิกมีความเชื่อมั่นร่วมกันดี จะช่วยลดงบกลางโหมและเป็นการเพิ่มการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น เมื่อปี 2000 เศรษฐกิจมีขนาด 6 แสนล้านเหรียญ ปี 2010 หรือ อีก 10 ปีต่อมา จะเพิ่มถึง 3 เท่า เป็น 1.8 ล้านล้านเหรียญ

---

* เรียบเรียงจากการบรรยายพิเศษเรื่อง “เปิด AEC ประตุความคิด สู่ชีวิตใหม่” โดย คุณวิกรม กรมดิษฐ์ วันศุกร์ ที่ 27 ธันวาคม 2556 เวลา 14.00-17.00 น. ห้องประชุม พล.ต.อ. เภา สารสิน อาคารสุนทร-อารยา อรุณานนท์ชัย

** ประธานกรรมการบริหาร (CEO) บมจ.อมตะ คอร์ปอเรชั่น

นับเป็นการขยายตัวอย่างมหาศาลในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้อาเซียนยังสามารถเปิดเขตการค้าเสรี ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด รวมทั้งขยายไปสู่ต่างประเทศ เช่น อาเซียน + 6 ไม่ว่าจะจะเป็น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย และจะขยายตัวเป็น อาเซียน + 9 โดยมี รัสเซีย สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปมาร่วมด้วย ซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า หากเป็นเช่นนั้นจริงก็หมายความว่าอาเซียนจะสามารถมีเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ที่มีขนาดเศรษฐกิจครอบคลุมทั้งโลกถึง 80 % ซึ่งเท่ากับว่าอาเซียนจะเติบโตมากกว่าอดีตเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา

เศรษฐกิจอาเซียนจะโตมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

ปัจจุบันการแข่งขันทางเศรษฐกิจทั่วโลกเป็นไปอย่างดุเดือด เศรษฐกิจของอาเซียน ก็จะมีการเติบโตมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก เศรษฐกิจของโลกทุกวันนี้ ตัวเลขประมาณ 63 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วงปี 2011 เฉลี่ยทุกๆ ปี จะมีการเติบโตของเศรษฐกิจ 4-5 % ต่อปี ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีเฉพาะปี 2009 เท่านั้นที่ถือว่าเป็นช่วงที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ เนื่องจากผลกระทบจากวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ของสหรัฐฯ ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา หากย้อนกลับมาดูเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจประมาณ 5.2 % ต่อปี และคาดการณ์กันว่า ภายในปี 2015 GDP ทั้งภูมิภาคจะเติบโตถึง 7-8 % ต่อปี สาเหตุของการเติบโตก็คือ ในปี 2011 เศรษฐกิจโลกมีขนาด 63 ล้านล้านเหรียญ แต่เศรษฐกิจอาเซียนมีสัดส่วนเพียง 1.8 ล้านล้านเหรียญ ถือว่าน้อยมากขณะที่ประชากรอาเซียนนั้นมีประมาณ 10 % ของประชากรโลก ฉะนั้นเศรษฐกิจของอาเซียนจริงๆ มีสัดส่วน 3% ของเศรษฐกิจโลกเท่านั้น ขณะที่จำนวนประชากรอาเซียนนั้นเกือบ 10 % ของประชากรโลก ตรงนี้สะท้อนว่าตลาดโลกนั้นมีมากกว่าอาเซียนหลายเท่า อาเซียนยังสามารถที่จะเติบโตได้อีก บวกกับเรามีต้นทุนการผลิตต่ำ เมื่อบวกรวมกับเขตการค้าเสรีกับทั่วโลก ก็จะทำให้เราสามารถเติบโตได้อีก ที่สำคัญภายในอีกไม่เกิน 3 ปีข้างหน้า ถ้าอาเซียนบวก 8 หรือบวก 9 นั่นก็คือหมายความว่า อาเซียนจะมีเขตการค้าเสรีกับประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก ที่มีสัดส่วนครอบคลุมไปถึงเกือบ 80 % ซึ่งก็หมายความว่า

นอกจากสินค้าของไทยจะมีราคาถูกลงแล้ว สินค้าอาเซียนนั้นยังสามารถส่งออกไปขายทั่วโลกโดยที่ไม่เสียภาษีอีก นั่นคือความสำเร็จที่อาเซียนจะมีเศรษฐกิจที่เติบโตมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

คนไทยต้องพูดภาษาต่างชาติ

เมื่อภูมิภาคอาเซียนกำลังจะกลายเป็นครอบครัวใหญ่ ที่มีประชากรถึง 600 ล้านคน สื่อกลางที่จะทำให้ประเทศในสมาชิกมีความเข้าใจแล้วก็เกิดความร่วมมือระหว่างกันก็ถือว่าเป็นสิ่งที่คนไทยจะต้องเข้าใจ สิ่งนั้นก็คือ เรื่องการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง “ภาษา” นั่นเอง ลองมาคิดดู ประชากรโลก เมื่อเดือนตุลาคม 2011 ครบ 7 พันล้านคน โดยทารกที่เกิดขึ้นที่ฟิลิปปินส์ เป็นคนที่ 7 พันล้านคน มหาศาลในโลกนี้ต้องใช้ภาษาอะไรสื่อสารกันเป็นส่วนใหญ่ แน่หนอนว่าภาษาแรกที่ใช้มากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ ตามมาด้วยภาษาจีนเป็นอันดับสอง ทั้งในวงการเศรษฐกิจและวงการของประชากรทั่วโลก จะเห็นว่าสองภาษานี้เป็นเหมือนพระเอก ถ้าประเทศมหาอำนาจไม่ว่าจะเป็น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา ออสเตรเลีย และอีกหลายประเทศในภูมิภาคนี้ล้วนแต่พูดภาษาอังกฤษกันทั้งสิ้นก็เท่ากับว่ากว่า 60% ของ GDP โลกที่พูดภาษาอังกฤษ การขยายตัวของคนที่พูดภาษาอังกฤษนั้นเป็นเพราะธุรกิจนั่นเอง ธุรกิจขยายตัวคนพูดภาษาอังกฤษก็มากขึ้น ในปี 2020 พยากรณ์กันว่า คนที่พูดภาษาจีนจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมหาศาลทั่วโลก อาจจะมีจำนวนมากกว่าคนพูดภาษาอังกฤษเสียก็ได้ ฉะนั้นถ้าทั่วโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงในจำนวนประชากรที่มากขนาดนั้น แล้วพูดหลักๆ เป็นแค่ 2 ภาษา “คนไทยนั้นแล้ว วันนี้เราพูดภาษาอะไรกันบ้าง” อยู่ในบ้านก็พูดแต่ภาษาไทย ทว่าภาษาไทยใช้ได้เฉพาะถึงที่สนามบินสุวรรณภูมิ เมื่ออากาศยานเหินหาวพันท่านฟ้าไทยไปแล้ว ภาษาไทยก็ใช้ไม่ได้อีกต่อไป วันนี้จะต้องอดใจให้คนไทยมีขีดความสามารถในการสื่อสารกับทั่วโลก 7,000 ล้านคนได้อย่างไร? เรื่องภาษาลำคัญมาก การที่เราพูดภาษาได้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น สามารถหาความรู้กว้างขึ้น ดังนั้นการที่คนไทยจะต้องเลือกภาษาที่สองและภาษาที่สาม ถือว่าเป็นเป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ การเลือกเรียนภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีนเพิ่มขึ้น จึงถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น วันนี้คนพูดภาษาจีนกลางเพิ่มขึ้นมาก และสินค้าก็ส่งออกไปทั่วโลก

นี่คือสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น และจะขยายตัวในอนาคต อย่าลืมนะว่า ประชาคมอาเซียนคือเรื่องของเรา ถ้าไม่พูดภาษาที่สอง ประชาคมอาเซียนก็เหมือนว่าไม่ใช่ของเราเหมือนกัน

แรงงานและสังคมจะเปลี่ยนแปลง

ทุกวันนี้อุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทยต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมาก วันนี้ไทยมีประชากรประมาณ 64 ล้านคน แต่จากสถิติของกรมศุลกากรปี 2011 มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาประเทศไทยเกือบ 20 ล้านคน ถ้าเปรียบเป็นสัดส่วนเท่ากับมีชาวต่างชาติเข้ามาอยู่ในประเทศไทย 32 % ของประชากรรวม ช่วงที่ผ่านมาจะเห็นว่าประเทศไทยมีจำนวนคนว่างงานน้อยที่สุดไม่ถึง 1 % เมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา หรือยุโรปที่มีอัตราการว่างงานเกือบ 10 % ผู้คนกำลังวิตกกังวลว่าประเทศไทยอาจจะขาดแรงงาน ซึ่งก็ขาดจริงๆ ไทยขาดแรงงานมานานแล้วในภาคเกษตร เพราะภาคเกษตรนั้นคนไทยที่มีอันจะกินหรืออยากจะมีรายได้มากขึ้นก็เข้าเมือง ยิ่งไปกว่านั้นคือ การเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ วันนั้นคนไทยไปทำงานต่างประเทศกว่า 1 ล้านคน ทำรายได้ให้ประเทศจำนวนมาก แต่ละปีมีการส่งเงินกลับประเทศเป็นจำนวนหลายหมื่นล้านบาท ถ้าเราลืบลืมมองบ้านเราว่า ขณะที่แรงงานในประเทศไทยกำลังพะวงว่าจะขาดแรงงาน เมื่อเกิดการยกเลิกชายแดนเพื่อนบ้านของเราในปี 2015 คาดว่าแรงงานต่างชาติจะเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากที่สุดเป็นประวัติการณ์แน่นอนตอนนั้นก็จะมีแรงงานที่จะใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การบริการ จะมีเหลือเพื่อ

ดังนั้น ถ้าหากรวมแรงงานพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ด้วยกันไทยจะมีประชากรแรงงานกว่า 200 ล้านคน ซึ่งเหลือเพื่อ ไม่ต้องกังวลว่าอนาคตเราจะขาดแคลนแรงงาน และเมื่อมีคนมหาศาลขนาดนั้น สังคมไทยจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณทางด้านการศึกษาและสุขภาพ รองรับการขยายตัวของคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่สำคัญเด็กที่เกิดในแผ่นดินไทยซึ่งจะเป็นภาระของสังคมและงบประมาณของแผ่นดินที่จะเข้ามาดูแล โดยปัจจุบันนี้รวมกับอดีตแล้วเกือบ 3 แสนคนเลยทีเดียว ซึ่งนั่นคือปัญหาใหญ่ที่จะตามมา

สะพานเชื่อมมหาสมุทรแปซิฟิกสู่มหาสมุทรอินเดีย

ในอดีตการไปมาจากมหาสมุทรแปซิฟิกสู่มหาสมุทรอินเดียไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าเส้นทางที่ยาวไกลอย่างนั้นจะถูกย่อลง อาเซียนจะกลายเป็นสะพานเชื่อมสองมหาสมุทร ในปี 2009 ช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียนในการประชุมที่หัวหินนั้น ญี่ปุ่น และจีน ให้การสนับสนุนงบประมาณ East West Economic Corridor (EWEC) ทางเชื่อมมหาสมุทรทั้งสอง จำนวน 30,000 ล้านดอลลาร์ เชื่อมต่อระหว่างถนนที่จะขยายผิวจราจรแล้วต่อสะพานต่างๆ ในประเทศเวียดนาม ลาว กัมพูชา ไทย และพม่า สิ่งเหล่านี้กำลังจะเกิดทางลัด ในอดีตการที่จะส่งสินค้าไปในภาคตะวันตกของโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศในมหาสมุทรอินเดีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา หรือสหภาพยุโรป ซึ่งถือว่ามีสัดส่วนประมาณถึง 45 % ของเศรษฐกิจโลกนั้น เราต้องส่งสินค้าเหล่านั้นจากท่าเรือแหลมฉบังหรือคลองเตย แล้ววิ่งลงใต้ไปสู่ช่องแคบมะละกา และวกขึ้นไปมหาสมุทรอินเดีย แต่คาดว่าประมาณอีก 3 ปีข้างหน้า คงไม่จำเป็นต้องส่งสินค้าไปภาคตะวันตก แต่สามารถลงไปสู่ท่าเรือในมหาสมุทรอินเดียที่พม่าได้ นั่นคือการเปลี่ยนแปลงของการขนส่งในระยะยาวที่จะทำให้ลดทั้งเวลา และต้นทุนในการขนส่ง ต่อไปในซีกโลกตะวันตก สินค้าจากประเทศไทยที่จะส่งไปฝั่งตะวันตกนั้นเกือบครึ่งหนึ่ง เรามีโอกาสที่จะเข้าไปใช้ในประเทศพม่า ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อไทยอย่างมาก เพราะการติดต่อกับประเทศตะวันตกจะสะดวกขึ้น เป็นการลดต้นทุน และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือความสัมพันธ์ของทุกๆ ประเทศ ที่มีถนนการที่มีถนน มีสะพานเชื่อมต่อกัน ด้วยเงิน 30,000 ล้านดอลลาร์นั้น ย่อมทำให้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ติดต่อกันสะดวก เมื่อมีการติดต่อไปมาหาสู่กันสะดวก ทำให้ความสัมพันธ์ของประชาชนในทุกประเทศนั้นมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแล้ว มีเศรษฐกิจดีขึ้นอย่างแน่นอน

ธุรกิจที่ขยายตัวมากที่สุดหลังประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ธุรกิจที่จะมาแรงที่สุด คือ ธุรกิจท่องเที่ยว จะมีคนเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นกว่า 20 ล้านคน จากกว่า 70 ล้านคน ที่เป็นนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในอาเซียน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเอเชียเริ่มหันมาสนใจในอาเซียน

มากขึ้น สิ่งที่น่าสนใจของอาเซียนก็คือเรื่องการลงทุน การขยายธุรกิจต่างๆ และ ยังส่งผลให้ผู้คนหลั่งไหลจากอาเซียนเข้ามาประเทศไทยมากกว่าที่อื่นนั่นเอง

อันดับที่ 2 ก็คือ **โรงแรมและร้านอาหาร** จะขยายตัวอย่างมาก เพราะถ้าหากมีคนเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ก็ต้องใช้ที่พักเพิ่มมากขึ้น กินมากขึ้น ร้านอาหารก็ต้องเติบโต ซึ่งไม่แปลกที่สองธุรกิจนี้จะขยายตัวตามไปด้วย

อันดับที่ 3 ก็คือ **รถยนต์ จักรยานยนต์** แล้วก็จะไหลต่างๆ คาดการณ์ กันว่าธุรกิจรถยนต์ของไทยจะขยายตัวอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าปีละ 10 % ขึ้นไป การเติบโตได้ถึง 10 % อาจจะทำให้ประเทศไทยนั้นมีโอกาสที่จะขยายตัวไปถึง อันดับ 10 ของโลกเลยทีเดียว

อันดับที่ 4 วันนี้ประเทศไทยใกล้เคียงเพื่อนบ้านของไทยไม่มีเครื่องจักรกล หรือ **เครื่องมือด้านการเกษตร**อะไรเลย เครื่องมือด้านการเกษตรต่างๆ ล้วนมาจากเมืองไทยทั้งสิ้น

อันดับที่ 5 ก็คือ **เครื่องใช้ไฟฟ้า** ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ล้วนแต่ผลิตในเมืองไทย เครื่องอุปโภคบริโภค ทุกอย่างมาจากเมืองไทยทั้งสิ้น ภาคการเงินไม่ว่าจะเป็นธนาคารหรือธุรกิจบริการ เหล่านี้ล้วนแต่จะขยายตัวทั้งสิ้น

อันดับธุรกิจที่ขยายตัวมากที่สุดเมื่อเกิด AEC

1. ธุรกิจการท่องเที่ยว
2. โรงแรม ร้านอาหาร
3. รถยนต์ จักรยานยนต์ อะไหล่ต่างๆ
4. เครื่องจักรกล หรือเครื่องมือด้านการเกษตร
5. เครื่องใช้ไฟฟ้า